

Voorzitter,

Voordat ik start met de bijdrage van D66, wil ik u namens onze fractie hartelijk feliciteren met uw verjaardag. Ik vrees echter dat er weinig tijd zal zijn om vanavond een feestje te vieren, gezien de agenda waar we vandaag over spreken en het grote aantal moties en amendementen dat is aangekondigd. Wat D66 betreft, zijn de voorstellen die vanavond en morgen besproken worden zeker geen reden voor een feestje. Onze partij staat voor een positief-kritische en constructieve inbreng in de gemeenteraad maar vanavond zal het kritische deel helaas prominenter aandacht krijgen.

Het mag door onze eerdere bijdragen in deze raad geen verrassing zijn dat wij ontevreden zijn over de koers die door het college gekozen is en die heeft geresulteerd in veel onduidelijkheid richting raad, inwoners en andere stakeholders in onze gemeente en de regio Zuid-Limburg.

Allereerst noemen we het voortdurend fluctueren van het tekort op de begroting en de onduidelijkheid over de haalbaarheid van eerder opgelegde taakstellingen. En dan de manier waarop invulling wordt gegeven (of liever niet wordt gegeven) aan de eisen en criteria die met de provincie zijn afgesproken in het kader van preventief toezicht.

Meerdere malen heeft het college willens en wetens en wellicht ook tegen beter weten in getracht om af te wijken van die eisen en criteria van de toezichthouder, waaraan de raad zich overigens had verbonden bij de vaststelling van het herstelplan.

Voorbeelden daarvan: Tekorten afdekken met incidentele middelen of uitstel van investeringen, het aantasten van het weerstandsvermogen. Allemaal maatregelen die niet op instemming van de provincie konden rekenen. Door de provincie onvoldoende te betrekken bij de invulling van het herstelplan en de programmabegroting, is de relatie tussen GS en de gemeente Sittard-Geleen steeds slechter geworden.

Vervolgens moest tot twee keer toe teruggerepen worden op noodscenario's, die onze inwoners en onze samenwerkingspartners hard raken. Vlak voor de behandeling van de begroting 2019 kreeg de raad weer een spervuur van extra bezuinigingsmaatregelen voor de kiezen omdat de eerder ingediende voorstellen voor de zoveelste keer – en terecht – niet werden geaccepteerd door de toezichthouder. Zonder fatsoenlijke afstemming en communicatie werden maatregelen genomen die hebben geleid tot onbegrip, felle protesten en onrust. Voorbeelden van maatregelen die weinig tot niet zijn afgestemd met betrokken partijen: de halvering van de bijdrage van 6 euro per inwoner aan ESZL, de moeizaam tot stand gekomen opvolger van LED, gericht op voortzetting van de

economische samenwerking in Zuid-Limburg, nadat Heerlen de stekker eenzijdig uit LED had getrokken. Nu de neuzen in Zuid-Limburg weer in dezelfde richting staan, volgt Sittard-Geleen het slechte voorbeeld van Heerlen. D66 vreest dat hierdoor opnieuw spanning zal komen te staan op de zo broodnodige economische samenwerking in de regio. Hetzelfde geldt voor de terugtrekkende bewegingen t.a.v. de gemeentelijke bijdrage aan de Ongelijkvloerse Kruising N276/Heerlenerweg, die een oplossing kan bieden voor het dagelijkse fileprobleem en de slechte bereikbaarheid van onze gemeente en de bedrijven en instellingen. Net als bij ESZL wordt bijna kwijlend gekeken naar de provincie, waarmee het college verwacht een bestuursakkoord te kunnen sluiten voor de overname van bovenlokale taken. Het was handiger geweest als het college hierover aan de voorkant afstemming had gezocht met de provincie. Er zijn nl. meerdere wensen voor mobiliteitsprojecten in de provincie, die door het afhaken van Sittard-Geleen nu wel eens prioriteit zouden kunnen krijgen.

En ook het stoppen van de bijdrage aan de NTC's en RTC's werd niet afgestemd met de betrokken partners. We willen als gemeente van alles maar we willen er niet meer voor betalen en de provincie moet maar als flappentap fungeren. Een ander voorbeeld van die eenzijdige acties is de gefaseerde intrekking van de subsidie op muziek- en dansonderwijs, waarbij gemakshalve werd voorbij gegaan aan de buurgemeenten Stein en Beek, die ook diensten afnemen van Artamuse en die dus net zo verrast reageerden als Artamuse, de muziekdocenten, scholen en de muziekwereld zelf.

Dit is bepaald niet de nieuwe bestuurscultuur die D66 voor ogen had bij de start van deze nieuwe raadsperiode. Waar is de inzet op verbindingen, samenwerking en communicatie en interactie? Blijkbaar zijn het college en de coalitie nog niet zover.

Voorzitter, wij horen graag van de wethouder financiën of hij dit beeld herkent en zo niet, wat hem en het college heeft bewogen om op deze wijze te werk te gaan. Is hij nog in control? Wat betekent dit volgens hem voor de relatie met de provincie? Baseert hij zich niet op verwachtingen die moeilijk te realiseren zijn? Waarom heeft hij geen beroep gedaan op de stroppenpot voor het sociaal domein om minimaal een signaal te geven dat we in zwaar weer verkeren? En vindt de wethouder dat de gemeenteraad naar behoren de kaderstellende, controlerende en sturende taken heeft kunnen vervullen?

Voorzitter, en waarom zijn we nu eigenlijk gedwongen om ons te buigen over deels of niet afgestemde harde bezuinigingsmaatregelen? We hebben dat al eerder aangegeven. D66 heeft consequent en al jarenlang gewezen op de noodzaak van het maken van fundamentele keuzes en het doorpakken op dossiers die maar niet van de grond komen, zoals de opschaling van sportaccommodaties en andere voorzieningen, en het steeds maar weer doorschuiven van moeilijke beslissingen. Nadat de nieuwe raad was aangetreden en de nieuwe coalitie werd gevormd, besloot het college ruimschoots de tijd te nemen om vervolgens pas na de zomer de dialoog aan te gaan met stakeholders over een duurzame koers van de gemeente. Dit betekent dat die fundamentele keuzes opnieuw uitgesteld zijn tot het voorjaar van 2019, bij de behandeling van de Kadernota en dat terwijl alleen al onze duurzaamheidsopgave gigantisch is. Duur verlies van tijd volgens D66 en daardoor wordt er nu paniekvoetbal gespeeld met plotseling opgelegde harde bezuinigingen

omdat nog steeds geen beslissingen worden genomen over het al of niet doorgaan van investeringen voor een bedrag van €10m.

Voorzitter, het zal u dan ook niet verrassen dat D66 hier grote moeite mee heeft, zeker met een aantal concreet voorgestelde bezuinigingsmaatregelen, zoals: Het gefaseerd intrekken van de subsidie op muziek- en dansonderwijs, het verleggen van de inkomensgrens voor de bijzondere bijstand, de afschaffing van het mantelzorgcompliment, de afroming van het budget Kansen voor Alle Kinderen en de verhoging van de OZB voor woningen en het terugbrengen van het onderhoud in de openbare ruimte tot C-niveau, een absoluut minimumniveau en dus bepaald geen visitekaartje voor onze gemeente.

Via een amendement willen wij de raad daarom vragen om te komen met een alternatief voor deze bezuinigingsmaatregelen. D66 ziet graag dat de pijn eerlijk verdeeld wordt en dat daarom een extra bezuiniging kan worden gerealiseerd door niet uit te gaan van een kaasschaaf van 1% zoals het college voorstelt maar uit te gaan van 3%. Dit biedt een ruimte van €1,5m om enkele ongewenste bezuinigingen ongedaan te maken dan wel te mitigeren. Dit amendement is mede ingediend door de partijen CDA, PVV, Stadspartij en 50PLUS. Gezien de discussie hierover in de Ronde van 1 november verwachten wij hiervoor brede steun, ondanks het feit dat de wethouder financiën dit om voor ons onduidelijke redenen heeft ontraden.

In de voorliggende begroting en de bestuurssamenvatting wordt in één regeltje geopperd dat de eerder voorgenomen ombuigingstaakstelling op bestuurszaken niet realiseerbaar is “vanwege de omvang van het college en de ondersteuning”. Voorzitter, D66 vindt dat iets te eenvoudig. Het had het college gesierd als ze ook zelf een bijdrage hadden geleverd aan de noodzakelijke ombuigingen. Daarom dienen wij een tweede amendement in om de eerder vastgelegde zoekrichting voor een ombuigingstaakstelling van €350.000 alsnog te realiseren. Ook dit amendement is mede ingediend door de partijen CDA, PVV, Stadspartij en 50PLUS.

Voorzitter, u begrijpt dat wij moeite hebben met de gang van zaken. Onze fractie heeft ook nog nooit zo'n chaotische voorbereiding van de begrotingsbehandeling meegemaakt. We zijn dan ook zeer benieuwd naar de reactie van B&W op onze vragen en aangekondigde amendementen in eerste termijn.